

TANTERVEINK NYOMÁBAN

HEGEDŰS KATALIN
Tótkomlós

Angol nyelvtanfolyam kisiskolásoknak*

I. RÉSZ

AZ 1—6. ÓRA ANYAGA ÉS MÓDSZERES LEÍRÁSA

Ready? Steady! Go! Test-papers for Children

Megtanítandó ismeretelemek:

Mondókák — versek:

Spuds up!

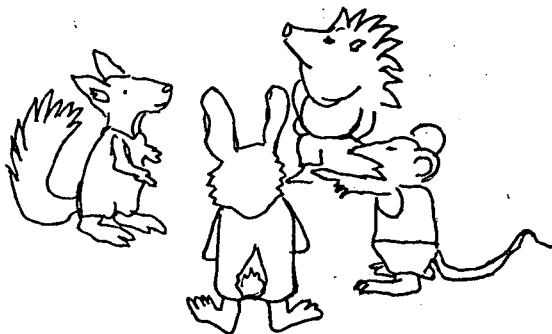
One potato, two potato,

Three potato, four.

Five potato, six potato,

Seven potato, more.

You're out!

Policeman, policeman, don't catch me.
Catch that boy behind that tree.
He stole sugar, I stole tea.
Policeman, policeman, don't catch me.

Szóbeli gyakorlás, cselekedtetés:

Go to the door.
Go to the window.
Go to the cupboard.
Go to the teacher's table.
Go to the blackboard.

Olvasmányanyag:

What's this?

This is a tree.

This is an apple.

This is an apple-tree.

This is a bird.

This is a cat.

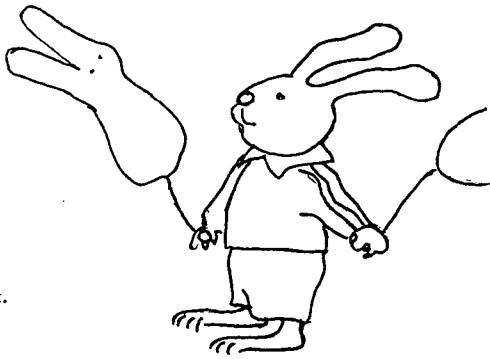

* A tananyag elé írt előszót és néhány tapasztalati tanácsot folyóiratunk ez évi 2. számában olvashatjuk.

This is not a tree,
this is a mushroom.
This is not an apple,
this is an egg.
This is not an apple-tree,
this is an umbrella.

This is not a bird,
this is a frog.
This is not a cat,
this is a rabbit.

- Is this a tree?
- Is this an apple?
- Is this an apple-tree?
- Is this a bird?
- Is this a cat?
- Is this a mushroom?
- Is this an egg?
- Is this an umbrella?
- Is this a frog?
- Is this a rabbit?

Yes, it is.
No, it isn't.

Colour the pictures, please.

Az adott szókészlet variációja:

This is a door.

This is a window.

This is a cupboard.

This is a blackboard.

This is a policeman.

This is a boy.

Go to the tree.

Go to the cat.

Go to the bird.

Go to the rabbit.

This is not a door, this is a window.

This is not a window, this is a cupboard.

This is not an umbrella, this is a blackboard.

(A rajzokat Bedő Zoltán készítette)

A nyelvtanulás folyamatában rendkívül fontos az *első óra* hatása. A gyermek fokozott izgalommal készül erre a találkozásra. Ne okozunk csalódást az első órán!

Néhány perces bemutatkozás, ismerkedés után beszélgethetünk az idegen nyelvek ismeretének szükségességéről, a nyelvtanulás hasznáról, a tudáshoz vezető hosszú útról.

Említsük meg, hogy minden országban élnek gyerekek, akik éppen úgy szeretnek játszani, mókázni, mint a magyar gyerekek. Beszéljünk magyar játékokról! Ki mit szeret játszani? Hogyan játszuk egyik-másik játékunkat? Mondjunk magyar mondókat, kiszámolót! Így juthatunk el az első mondóka hangulatának megteremtéséhez.

Ismertesse a nevelő az első angol verset összefüggően, a kiszámoló mozdulatok eljátszásával! Hallgassuk a szöveg dallamosságát! Elemezzük a szöveget íráskép nélkül! Tisztázzuk a szavak jelentését! Emeljük ki a központi főnevet: potato. Figyeljük meg a magánhangzók hajlékonyságát! Utánoztassuk a kiejtést! Soroljuk fel a számokat angolul 1—7-ig.

Mondjuk a verset soronként, a gyermekek ismételjék utánunk! Gyakoroltassunk kórusban, majd egyenként.

Írja fel a nevelő a verset a táblára! A gyermekek csak tekintettel kövessék a szöveget, ők ezen az órán ne írjanak! Az írott szöveg alapos vizsgálata után derül ki, hogy mennyire különbözik a hanghatás az írásképtől. Egy pillanatnyi megdöbbenést észlelhetünk. De a kezdeti időszakban olyan erős a tanulási vágy, hogy az írott szöveg és a hangkép eltérése egyáltalán nem zavarja a gyermekeket. Tegyük próbát! Egész bizonyosan el tudják mondani a verset tanári segítség nélkül, a táblai szöveg segítségével. Az egész osztály fordítson hátat a táblának! Mondjuk a verset fejből! Próbáljuk ki kiszámolós játékban is, az összeszorított öklöcskéket számlálva!

Mutassuk be a második mondókat is! Elemezzük tartalmi szempontból! Hamarabb kerüljön a táblára, mint az előző vers! A gyermekek ne írjanak, figyeljenek! Ismételjék a szöveget a tanár után! Mondjuk a sorokat lassan, óvatosan! Ha a kiejtés hibátlan, gyorsítsuk a beszéd tempóját! Versenyezzünk! Ki tudja hamarabb ki-

mondani a verssort, ami jelen esetben egy mondat? Fordítsanak hátat a táblának a gyermekek! Gyakoroljuk a szöveget fejből! A nehezebb sorokat többször ismételjük váltott ritmusban! Lassan-gyorsan. Tegyük próbára az emlékezetünket! Mennyire sikerül felidézni az első verset? Egyéni próbálkozásoknak helyt adhatunk. Gyakoroljunk kórusban is, hogy a bátortalanok is megszólalhassanak!

Gyakoroljuk mindkét verset felváltva, egyénenként, illetve kórusban! A második, még valószínű, nem megy mindenkinek.

Ha marad időnk, a füzetbe rajzolhatunk is.

Kezdjük a *második órát* versmondással! Az első szöveget írjuk a füzetbe és a táblára. A táblára már a második szöveg is felkerülhet. Gyakoroljuk mindaddig, míg a tábláról hibátlanul nem olvasnak a tanulók. Egyenként próbálkozzunk az elmondással! Segítsük a félnélkebb, szerényebb képességű tanulókat! Ne feledkezzünk el az angol szöveg jelentésének tisztázásáról sem!

Szóbeli gyakorlat, cselekedtetés: Nevezzük meg a terem tárgyait!

Ajtó, ablak, szekrény, tanári asztal, tábla. Adjunk utasítást angolul, magyarul! Menj az ajtóhoz! Go to the door. A tanár utasít, a gyermek cselekszik. Most kiderül, mennyire jegyezte meg a tárgyak angol nevét. Ismételjük többször a cselekvést! Mondjuk a mondatokat kórusban, hangosan!

Cseréljünk szerepet! A tanuló utasít, a tanár megy a kijelölt elemekhez. Életünk legjelentősebb pillanatai ezek. Először használja a gyermek egy idegen nép nyelvét, és látványosan meggyőződhet arról, hogy amit kimondott, annak tényleges és fontos funkciója lehet, hogy a nyelv kapcsolatot teremthet idegenek között is.

A küldözgetést mindaddig gyakoroljuk, amíg a mozdulatok és a mondatok kimondása teljesen biztonságossá nem válik.

A *3. órán* játszhatunk a versekkel. Ellenőrizhetjük a cselekedtető gyakorlat mondatait. Írjuk be ezeket a füzetbe!

Kezdjük meg az olvasmányanyag feldolgozását! Ha megoldható, sokszorosítsuk a szöveget, hagyjunk helyet a mondatok előtt a rajzok számára, mert így a szöveg letakarásával a képekről is gyakorolhatunk. Ha tanítványainknak nincs írott szövegük, hosszadalmasabb és körülményesebb eljárásoknak leszünk kitéve.

Ez esetben folyamatos hangoztatás, ismételtetés mellett írjuk a mondatokat a táblára, mellettük egyenletesen elhelyezve egyszerű, szemléletes rajzokat rajzoljunk. Két szövegrész gyakorlását tűzzük ki célul! Gyakoroljuk az állító mondatokat mindaddig, míg meg nem tanulják. Írjunk egy pontocskát az állító mondatok „is” szócskája fölé. Alkossunk tagadó mondatokat! Mondjuk a pontok helyett a „not” szócskát! A mondatok begyakorolt ritmusa megbomlik, percekbe kerülhet, mire a tanulók az egyetlen szótaggal meghosszabbított mondatot ki tudják mondani.

Írjuk, rajzoljuk a második rész mondatait a táblára! A tagadó és az állító mondatok tárgyai, ahol csak lehet, hasonlíthatnak egymáshoz, vagy legyenek a tanár egyéniségének megfelelően valamilyen módon szellemesek. Ne rajzoljunk sokkal többet a képbe, mint amennyi a nyelvtanuláshoz erre az órára kell, mert a tanulók minden képen megjelenő tárgy nevét követelni fogják, s ezzel elterelnek bennünket kitűzött céljainktól. Amíg a nevelő ír, addig az osztály hangosan ismétli a nevelő által hangoztatott, írt és rajzolt mondatokat, így egy mondatot többszörösen is el lehet ismételni.

A szöveg állító mondatait írjuk be a füzetbe! Rajzoljunk is!

Ismételjük mindkét szöveget a tábláról! Töröljük le a mondatokat, mondjuk el az angol szöveget a képek alapján!

Pihentető gyakorlat: „W” betű írása. A tanulók nem ismerik ezt a betűt. Gyakoroljuk a „window” szó írásában tetszés szerinti mennyiségben!

A 4. órán a versek; cselekedtető mondatok és az első szövegrész gyakoroltatásával kezdhetjük a munkát.

A második szövegrész mondatait folyamatos hangoztatás közben írjuk; rajzoljuk ismét a táblára. A tanulók ugyanezt beírják a füzetbe, ha a szöveg kiejtése elfogadhatóvá válik.

Korlátozzuk az írást a másolásra, hiszen bármiféle írásos számonkérés teljes kudarchoz vezetne a nyelvtanulásnak ebben a fázisában.

Alkossunk új mondatokat a gyermekekkel közösen a tantermi szavakra: This is a door.

A tanteremben fel nem lehető tárgyakat rajzoljuk fel elszórtan a táblára, hogy az elmozdulás jól követhető legyen: Go to the tree, stb.

Használjuk az olvasmányanyag szókincsét, de lehetőleg csak mássalhangzóval kezdődő szavakat alkalmazzunk, mert a „the” névelő kétféle ejtése megzavarja a tanulókat. Gyakoroljuk a „th” zöngés mássalhangzó kiejtését a kulcsmondatokban!

Az 5. órán olvassuk el az olvasmányanyag második részét!

Ellenőrizzük a szöveg jelentését is!

Verseljünk! Írjuk a Policeman, policeman verset a táblára! Valamelyik gyerek közben illusztrációt is készíthet hozzá. Másolják le a tanulók a verset! A tanár figyelemmel kíséri a helyesírás alakulását.

Pihentetőül játszunk rajzos számonkérést! Rajzold a tanár által diktált szavakat a füzetbe! (Vagy a táblára, hogy mindenki láthassa a reagálást.)

„Mushroom, tree, blackboard, window” stb. Tetszés szerint válogathatunk. Rajzoljuk fel az olvasmányanyag képeit a táblára! A tagadó mondatokat a képek áthúzásával illusztrálhatjuk. Mondjuk a képekhez tartozó szöveget fejből kórusban, majd egyenként!

Néhéz szavakból írhatunk egy-egy sort.

A meglevő szókészletből új variációkat készíthetünk. Hagyjuk a gyermeket gondolkodni, s ha nem boldogul, akkor segítsünk: This is not a door, this is a window. Kézmozdulatokkal segítsük jobban kifejezni a mondat értelmét. Az új mondatokat hallás után gyakorolhatjuk.

A 6. órán fejezzük be az olvasmányanyag feldolgozását!

Az állító és a tagadó mondatok olvasása vagy rajzos felidézése után figyeltessük meg a kérdő mondatok szórendjét, hanglejtését! Eldöntendő kérdéseket alkotunk, mivel ez egyszerű műveletnek tűnhet. A sorrend és a dallam megtanítása mégsem lesz egyszerű. Némelyik gyermek kitörölhetetlenül összeragasztotta a „This is” szócskákat, ezért a kérdő mondat így kezdődik nála: „Is this is...” Fáradhatatlanul, türelmesen ismételjünk! Eddig szóban gyakoroltunk. Írjuk a tíz kérdő mondatot a táblára, de feltétlenül rajzoljunk eléjük képeket, melyek segítenek értelmet adni a kérdéseknek! A tanterem tárgyaira is mutogathatunk. Mindkét válaszra teremtsünk lehetőséget! Vigyázzunk, ha eddig nem tanult tárgyat rajzolunk, a gyermekek egész biztosan kíváncsiak lesznek a nevére.

Néhány mondatot rajzoljunk, írjunk a füzetbe! Elhangozhat az utasítás: Colour the pictures, please.

A fennmaradó időben készítsünk képszótárat! A szótárfüzet lapjának egyik felére a képet, másikkra az angol jelentést helyezzük. Hacsak lehet, ne alkalmazzunk magyar szavakat! Használjunk legalább háromsornyi távolságot a képekhez, hogy jól láthatók legyenek. Bedolgozhatjuk a mondókák szavait is: „potato, policeman, boy, sugar, tea, door, window, cupboard, teacher’s table, blackboard, tree, apple, apple tree, bird, cat, mushroom, egg, umbrella, frog, rabbit, picture” (21 szó).

Ha az idő kevés, akkor a megmaradt szavaknál csak az angol alakot írjuk elő, fejezzük be a rajzolást otthon!

Előfordulhat, hogy bizonyos csoportok nem képesek ezt a munkát hat tanítási órán elvégezni. Ez esetben ne sajnáljunk még egy órát a gyakorlástól, tanuljunk egy órával tovább, de a tananyag logikáját ne bontsuk meg!

Ha a nevelő a tananyagot sokszorosítani tudja, jelentősen megkönnyítheti a munkáját, de nagyon vigyáznia kell, hogy a sokszorosított szöveg jól látható és hibátlan helyesírású legyen, s a szöveg mellett elegendő hely maradjon a gyermek rajzai számára. Tehetségesen rajzoló tanár maga is díszítheti a lapokat sokszorosítás előtt. Ilyenkor is gondoskodni kell megfelelő mennyiségű írásgyakorlatról.

A leírtakból azt is megállapíthatjuk, hogy ez a fajta munkavégzés a pedagógus hallatlan megterhelését jelenti, s ez még csak a kezdet. Ebben a néhány órában világgossá válik mind a tanár, mind a tanuló számára, hogy 30 fős csoportban eredményes munkát végezni szinte lehetetlen. A más-más minőségű intelligenciával rendelkező gyerekektől nem lehet elvárni, hogy egyforma gyorsasággal reagáljanak szavainkra, mozdulatainkra.

Szakadék támad a jók és a gyengék között. Ne is reméljük, hogy ezt az ellentmondást bármilyen zseniális leleménnyességgel kiküszöbölhetjük.

Ez az a pillanat, mikor a gyermek is, a nevelő is megretten az előtte tornyosuló feladatoktól, és elgondolkodik, hogy tulajdonképpen mire is vállalkozott.

Egy pillanatra kétségessé válik minden. Talán nem is játék, amit a nyelvrórákon játszunk. Talán túl hosszú az út, ami előttünk áll. Talán nem is lehet ezt a nyelvet megtanulni.

Vajon ki segíthetne a kisgyermeknek úrrá lenni a félelmein, ha a pedagógus is elveszítene a hitét?

A 7—10. ÓRA ANYAGA ÉS MÓDSZERES LEÍRÁSA

Ready? Steady! Go! Test-papers for Children

Megtanítandó ismeretelemek:

Verses szöveg:

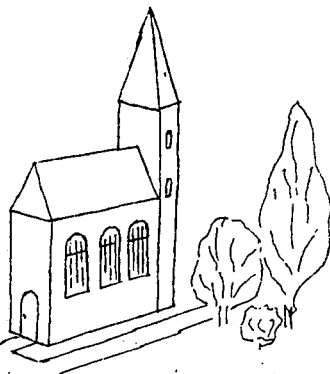
One, two, three, four, five,
Once I caught a frog alive,
Six, seven, eight, onine, ten,
Then I let it go again.

Szöbéli gyakorlat, cselekedtetés:

1. Can you see the window?
the blackboard?
the teacher's table?
the cupboard?
2. Can you see the church?
the pavement?
the big building?
the park?
the school?

Yes, I can.
No, I can't.

Yes, I can.
No, I can't.

3. Give me a pen.

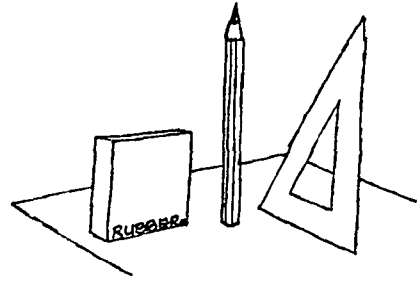
a pencil.

a pencil-case.

a rubber.

a ruler.

Thank you.

Olvasmányanyag:

1. This is not an egg,
this is a nut.

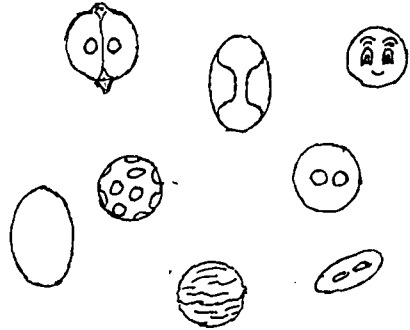
This is not a nut,
this is a lady-bird.

This is not a lady-bird,
this is a button.

This is not a button,
this is a ball.

This is not a ball,
this is a head.

This is not a head,
this is a coco-nut.

2. Is this a nut?

No, it isn't.

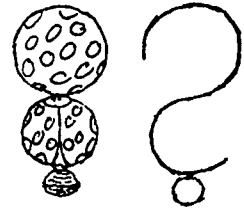
Is this a lady-bird?

Is this a button?

Is this a ball?

Is this a head?

Is this a coco-nut?

3. Good morning.

Good afternoon.

Good evening.

Good night.

Good-bye.

4. Who are you?

I am Edith Nagy.

What are you?

I am a Hungarian schoolgirl.

How are you?

I am very well, thank you.

Where are you from?

I am from Hungary.

How old are you?

I am nine.

5. An identity card:

Name:
Surname:
Date of birth:
Place of birth:
Mother's name:
Father's name:
Nationality:
Address;

OFFICE — DON'T DISTURB
WE MAKE IDENTITY CARDS HERE

OFFICE
DON'T DISTURB
WE CHECK IDENTITY CARDS HERE

(A rajzokat ifj. Tetlják Pál készítette)

7. óra

Kezdjük az órát az új cselekedtető gyakorlat bevezetésével. Tantermi tárgyak-ra kérdezzünk! Tisztázzuk a kérdés magyar funkcióját is! „Látod-e...?” Írjuk a kérdést és a válaszokat a tábla jól látható részére, hogy a tanulók követni tudják a beszélgetés alakulását. Can you see the window?

Yes, I can.

No, I can't.

Elég egyetlen mondat szemléltetésül írott formában, a többit szóban gyakoroljuk. A tanulók lassanként megszokják, hogy egy-egy szót ki lehet cserélni, s kaphatunk egy másik értelmes mondatot. Mindkét válaszra adjunk lehetőséget. (Forduljunk el a kérdezett tárgytól, akkor látjuk.) Kezdetben egyik szerepet a tanárnak kell vállalnia, s a másikban is segítenie kell mindaddig, amíg a gyerekek önállóan nem kérdeznek és felelnek. Ez könnyebb típusú gyakorlat, bátran szólíthatunk gyengébb képességű tanulókat is.

Teremtünk új környezetet a mondathoz! Rajzoljuk fel az iskolán kívüli tájat: templom, járda, nagy épület, park, iskola. Mondjuk a nevüket angolul! Hagyjunk időt a nevek megjegyzésére! Kérdezzünk, mutogassunk! Can you see the church? Válaszoljunk: Yes, I can. Eltakarhatjuk a rajzolt táj elemeit egy nagy papírlappal. Kérdezzünk újra! Gyakoroljuk a tagadó választ! Hagyjuk a gyermekeket önállóan kérdezni, felelni! Ügyeljünk az eldöntendő kérdés hanglejtésére! Ha a mondatokat jól begyakoroltuk, írjuk be a füzetbe!

Ellenőrizzük a régi olvasmányanyag tagadó—állító mondatait táblai rajzok segítségével: Illusztráljuk a mondatokat, közben angolul mondjuk, mit látunk. A nevelő rajzait egy-egy tanuló értelmezzel! (Ez nem fa, ez ehető gomba.) Az új olvasmányanyag 1. részét készítjük elő ezzel.

Írjuk, rajzoljuk az olvasmányanyag első részét a táblára! Két kép kerül egymás mellé, egy áthúzott és egy szabadon hagyott: Ez nem tojás, ez dió. A szöveg a tárgyak körvonalainak alaki egyezését használja ki. A körbe rajzolható és beleképezhető tárgyak a variációs képesség, egyúttal a képzelőerő fejlesztését is szolgálják. A látszólag hasonló körvonalból mindig új és új tárgyat teremthetünk, így játszva vezethetjük be az új szavakat. A rajzok és a szöveg folyamatos, „élő” alakulása felébreszti a gyermekek érdeklődését, és élénk figyelemmel várják a következő

mondatokban rejlő meglepetéseket. Ezért még írásvetítő alkalmazása esetén is tanácsos mondatonként tagolva vezetni az új szavakat, így az emberben rejlő eredendő kíváncsiság fokozottan az új tárgyra összpontosítja a figyelmet.

Gyakoroljuk a kiejtést táblai szöveg alapján, egyszer-kétszer kórusban, majd főként egyenként. Könnyű a kiejtés, pillanatok alatt megjegyezhető.

Rajzoljuk be a képeket a füzetbe! Két kép kerüljön egymás mellé: egy áthúzott és egy szabadon hagyott. Az első mondatot mindenképp teljes alakjában rögzítsük! Ha kevés az időnk, a többi kép mellé csak a kulcsszavakat írjuk be!

//nut- lady-bird // lady-bird — button // button — ball // ball-head // head — coco-nut // Gyakoroljuk a mondatokat fejből a táblai rajzok, a füzet és a kulcsszavak alapján, hogy a tanulók teljes biztonsággal tudják használni a vázlatfüzetet odahaza.

8. óra

Rajzoljuk fel az előző óra olvasmányanyagának új szavait a táblára: dió, kacabogár, gomb, labda, fej, kókuszdió. Kérdezzünk: What is this? Mi ez? Alkosunk mondatokat: This is a nut. This is a lady-bird. A tanulók önállóan kérdezzenek, feleljenek! A gyengébbeknek folyamatosan adjunk segítséget! (Csak szóbeli gyakorlásra törekedjünk!)

Ugyanezeket a mondatokat alakítsuk át eldöntendő kérdésekké! Kérdezzünk a képekre: Is this a nut? stb. A könnyebbités kedvéért írjuk fel a választ a táblára: Yes, it is. Eleinte a tanár kérdez, egy-egy tanuló utánozza a kérdést, majd egy másik válaszol. Fokozatosan csökkentjük a szerepünket, adjuk át helyünket a gyermekszereplőknek! Amíg a gyerekek kérdeznak, felelnek, írjuk fel a 6 mondatot a táblára a képek mellé! Ez az olvasmányanyag 2. része. Hagyjunk időt a szöveg megismerésére! Töröljük le a mondatok előtt álló képeket! Rajzoljunk minden mondat elé olyan tárgyat — lehetőleg ismert nevűt —, amely miatt „No, it isn't.” választ kell adni. Dolgozzuk be ugyanezt a füzetbe, immár nemleges válasszal!

Pihenésként mutassuk be az új verses szöveget! Tartalmi, hangulati elemzést is végezhetünk. A négy sorból valójában csak kettő ismeretlen. Amíg a szöveget elemezzük, egy-két tanuló illusztrációt készíthet hozzá a táblánál. Hangoztassuk kórusban, majd egyenként! Írjuk a szöveget a táblára! Csak szemléltetésre. Emeljük ki az ismert szavakat! (1—7-ig a számok, a „frog” és a „go” szócska.) Az utolsó sor szavainak jelentését egyenként is felírhatjuk magyarul. (Azután én hagytam őt elmenni újra.) Figyeljük meg az angol mondat építkezését! Mennyivel kevesebb szóval tudja ugyanezt elmondani a magyar ember: Azután újra elengedtem.

Gyakoroljuk a szövegmondást tábláról, majd táblától elfordulva. Még ne írjuk le!

Beszélgessünk! Miért is fáradozunk ennyit? Mi a célja a nyelvtanulásnak? Kapcsolatteremtés egy idegen ország gyermekeivel. Hol is használhatjuk ezt a nyelvet? Földgömbön, térképen keressük ki az anyaországot, és néhány angol nyelvet használó országot.

Az emberi kapcsolatteremtés legelemibb követelménye a köszönés. Köszönünk az ismerőseinknek tiszteletünk jeléül, köszönünk az idegeneknek, ha szeretnénk megszólítani őket. Esetleg valaki nekünk is köszönhet váratlanul idegen nyelven. Ismerjük meg az angol nép egyszerű üdvözlő mondatait:

Teremtsük meg a köszönés háttérét az időben. „Jó reggelt, jó napot, jó estét, jó éjt” kívánhatunk a napszakoknak megfelelően. Biztonság kedvéért írjuk fel a köszönési lehetőségek négy esetét a táblára angolul. Játsszunk! Legyen a tanár a rá-

dió bemondója! Csak a pontos időt jelezze: „Kedves hallgatóink, reggel 7 óra van.” Legyen két gyerek a járókelő egy angol kisvárosban (rádió a kezükben), üdvözlő-jék egymást a pontos időjelzésnek megfelelően! (angolul) Az időpontot célszerű az angol gondolkodásmód szerint közvetíteni: „Délután két óra van.” A köszönési lehetőségeket variálhatjuk. Egy tanuló köszön, a kórus fogadja, egy köszön, egy fogadja. Legyen a rádiós bemondó is gyerek! A rádió hálás szerep, mert később pontos időt, időjárás-jelentést, híreket stb. közvetíthet angolul.

Bizonyára hallatlan aktivitást fogunk tapasztalni az óra e részében, csak éppen mindenki rádióbemondó szeretne lenni, nem pedig köszönetni. Írjuk le a köszönési formákat, egészsítsük ki a már valószínűleg ismert „Good-bye”-alakkal! Természetesen megemlíthetjük, hogy ez utóbbi köszönés tartalmi eredetét tekintve (Isten legyen veled!) nem rokona a többi formának.

Lazítsunk versmondással!

9. óra

Ismételjük az új verses szöveget, ha lehet, emlékezetből!

Írjuk a szöveget a táblára, füzetbe. Ha a dallam hangfelvétele megvan, dallamot is taníthatunk.

Gyakoroljuk a köszönést az előző órán tanultak szerint!

Beszélgessünk! Egy idegen emberrel hogyan tudjuk megértetni magunkat? Nyelvtudás hiánya esetén nagy szerepe van az arc, a szemek, a kéz jelbeszédének, de ez kevés. A teljes megértéshez beszélni kell. Ehhez pedig tanulni. Mai mondataink a bemutatkozást segítik. Ismertessük a szöveget magyarul! Ki vagy te? Válaszoljunk magyarul! (Mi vagy te? Hova valósi vagy? Hány éves vagy?) Próbáljuk ki a beszélgetést egyszer-kétszer magyarul! A táblán kulcsszavak felírásával segíthetünk.

Mutassuk be a szöveget angolul! Próbáljuk ki párosával! Az első fázisban még mindkét tanuló szövegét elmondja előre a tanár. A makacsul nehéz mondatokat ismételjük közösen. Később a legjobbak egyedül is próbálkozhatnak.

Írjuk a szöveget a táblára! Vizsgáljuk meg a hangkép és az írás eltéréseit! Közepes képességű tanulók gyakoroltatásával folytassuk a munkát! Valamelyest segít a táblai szöveg.

Pihentetőül a tanár kérdez, a kórus felel. A válaszok eltérőek lehetnek bizonyos esetekben (schoolboy, schoolgirl). Igazítsuk a választ a válaszadóhoz!

Padsoronként kórus kérdez, kórus felel. Erre azért van szükség, hogy a gyengébb tanulók is megszólalhassanak, de a hangjuk mégis hallható legyen.

A részletes bemutatkozáshoz több adat szükséges: vezetéknev, keresztnév, születési dátum, születési hely, anyja neve, apja neve, nemzetisége, lakcíme. Az említett adatok magyar jelentését is beszéljük meg, mert nem biztos, hogy a tanulók tisztában vannak a szavak jelentésével. Ilyen adatokkal találkozhatunk a személyi igazolványban is. Beszélgessünk a személyi igazolványról! Miért jó, ha van, mi a célja, nézzük meg, hogy néz ki. Milyen igazolványokat kapott a gyermek eddig?

Tegyük a tanár által előre elkészített feliratot az ajtó kilincsére: **IRODA — NE ZAVARJ! ITT KÉSZÍTJÜK A SZEMÉLYI IGAZOLVÁNYOKAT!** (Olvaszuk el többször is a mondatokat angolul! Írjuk az 5. szövegrész adatait a táblára, füzetbe! Hangoztassuk, értelmezzük többször is, ha kell. Hívjuk fel a figyelmet a nevek megváltozott sorrendjére!)

Az első hat sor rímélése, ritmikussága könnyíti a tanulást.

Házi feladatként készítsenek a gyermekek személyi igazolványt rajzlapra, ezért a nevét is írjuk le, gyakoroljuk! (Identity card)

Helyezzük az otthon elkészített feliratot az ajtó kilincsére kívülről: IRODA — NE ZAVARJ! — ITT ELLENŐRIZZÜK A SZEMÉLYI IGAZOLVÁNYOKAT!

Ismét írjuk a táblára az adatokat angolul, így a tanulók összevethetik az otthon elkészített lapok szövegét a táblai szöveggel. Mi magunk is ellenőrizzük a pontosságot! Hangoztassuk a szavakat, közösen, majd egyenként! Játsszunk! I am a policeman (policewoman). I check identity cards. (Rendőr vagyok, személyi igazolványokat ellenőrzök.) Egy-egy tanuló vállalkozhat a másik tanuló adatainak kikérdezésére.

Kérdezzük egymást mondatokban is! Írjuk a 4. szövegrész mondatait a táblára angolul. Ellenőrizzük, mennyire sikerült megjegyezni eddig a kiejtést, jelentést. Gyakoroljuk párokban! Írjuk a szöveget a füzetbe! (Mintegy 130—140 betű írása — nem szabad, hogy soknak bizonyuljon.) Ezekre a mondatokra később is vissza kell térni, hosszas, türelmes gyakorlásra van szükség.

Pihentetőül végezzünk cselekedtető gyakorlatokat! Új gyakorlat:

Nevezzük meg a tanulók asztalán levő tárgyakat: toll, ceruza, radír, tolltartó, vonalzó (angolul). Hangoztassuk az angol szavakat! Ismertessük az elvégzendő cselekvést: Adj nekem egy tollat! stb. A tanár kéri, a tanuló adogatja a tárgyakat. A mondatokat kórusban is kipróbálhatjuk. Mivel egyszerű, hétköznapi cselekvésről van szó, a gyermekek pillanatok alatt képesek lesznek a cselekvés kérésére és végrehajtására. A tárgyak átvétele után mondjuk, hogy: Köszönöm = Thank you.

Gyakoroljuk egy-egy tanulóval! A tanítási óra utolsó perceiben a fegyelem is megbontható, minden tanuló kipróbálhatja partársával a tárgyak elkérését. Hallgassunk bele a beszélgetésekbe! Még ne írjuk le a szöveget!

Ne ijedjünk meg, ha a személyre vonatkozó mondatok megtanítása nehézkes. Ez azért van, mert a gyermekek nem látják még ezeknek a mondatoknak a szükségességét a kapcsolatteremtésben. Nem kerültek még olyan helyzetbe, hogy ilyen típusú kérdések-válaszok használatára kényszerültek volna. Nem nehéz azonban belátni, hogy az utazási lehetőségek megnövekedésével az ismerkedési lehetőségek száma is megnőtt. Alapelemeket az élet e területéről is meg lehet tanulni.

A tananyag feldolgozása közben figyeltessük meg a „th” zöngés és zöngétlen ejtését (this, thank), a „v”, „w” képzésének eltérő módját (very well)!

A tanulók döntő többsége képes a pontos utánzásra, de ha szükséges, magyarázzuk el, hogy a hangok helyes képzéséhez a beszédszerveket miképpen kell működtetni.

Nehéz fejezet végéhez értünk. Az anyagrész még távol áll attól, hogy teljesen beépüljön az ismeretanyagba. Addig kell gyakorolni, míg meg nem tanulják. Valójában a létige jelen idejének egyes számú alakjait is gyakoroljuk (kijelentő módban) ebben a fejezetben.

Vigyázzunk, bizonytalan az „y” önálló betűként kezelése. Gyakoroltassuk házi feladatként: „You're out.” „Who are you?”

Figyeljünk fel a variációs lehetőségek számának rohamos növekedésére:

Can you see the policeman?

bird?
cat?
rubber?
ruler?
lady-bird?
egg?
umbrella?

(Jelezzük, hogy a szókezdő magánhangzó befolyásolja a határozott névelő ejtését.)

Give me a nut.

a potato.

an egg.

an umbrella.

a button.

a ball.

a coco-nut.

Go to the lady-bird.

big building.

park.

schoolgirl.

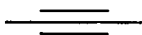
policeman.

ball.

pencil-case.

Ha egy-egy szó megtanulása nehéznek bizonyul, tegyük új és új környezetbe, amíg meg nem tanulják. Új mondatok készítése házi feladatként is feladható, de ebben az esetben a variációk alapos ellenőrzésére van szükség.

(Folytatása következik)

Minden kedves Előfizetőnknek, Olvasónknak
és Munkatársunknak szeretetteljes karácsonyt
és reményeinket valóra váltó új esztendőt kíván a

Módszertani Közlemények
Szerkesztősége és Kiadóhivatala